

POSTANOWIENIE

Dnia 12 lutego 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z odwołania S. M.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.
o wysokość emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 12 lutego 2020 r.,
skargi ubezpieczonego o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego
wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 27 czerwca 2018 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odrzuca skargę,**
- 2. zasądza od odwołującego się S. M. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C. kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści) tytułem zwrotu kosztów postępowania skargowego.**

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w (...) wyrokiem z dnia 27 czerwca 2018 r. oddalił apelację ubezpieczonego S. M. od wyroku Sądu Okręgowego w C. z dnia 20 września 2017 r., którym oddalono odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. z dnia 17 maja 2017 r. stwierdzającej, że okres studiów oraz zatrudnienia ubezpieczonego w Zespole Opieki Zdrowotnej w K. został już zaliczony do stażu ubezpieczeniowego we wcześniejszych decyzjach, zaś różnica w liczbie miesięcy składkowych i nieskładkowych wynika z faktu, iż okresy pobierania zasiłków chorobowych miały

miejsce przed osiągnięciem limitu rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalno-rentowe.

Skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 27 czerwca 2018 r., III AUa (...) wniósł ubezpieczony, domagając się „stwierdzenia niezgodności z prawem wyroku Sądu Apelacyjnego” oraz zasądzenia od organu rentowego na jego rzecz kosztów postępowania skargowego.

Skargę oparto na podstawie naruszenia przepisów prawa materialnego, a to:

1) art. 6 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 4 pkt 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (obecnie jednolity tekst: Dz.U. z 2020 r., poz.53, dalej jako ustawa emerytalna) w związku z art. 19 ust. 1 i 7 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (obecnie jednolity tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 300 ze zm., dalej jako ustawa systemowa), przez błędną wykładnię skutkującą przyjęciem, że do okresu ubezpieczenia nie są wliczane okresy przebywania na zwolnieniu chorobowym w sytuacji, gdy w danym roku składki na ubezpieczenie emerytalne oraz rentowe zostały opłacone przez ubezpieczonego w maksymalnej wysokości określonej przepisami prawa;

2) art. 2a ust. 1 i 2 ustawy systemowej w związku z art. 6 ust. 1 pkt 1 oraz art. 4 pkt 5 ustawy emerytalnej w związku z art. 19 ust. 1 ustawy systemowej, przez ich niezastosowanie w sprawie na skutek czego osoby, które korzystają ze zwolnienia chorobowego w okresie przed osiągnięciem maksymalnej wysokości składek na ubezpieczenie emerytalne oraz rentowe określonej przepisami prawa, są dyskryminowane i traktowane mniej korzystnie niż osoby które korzystały ze zwolnienia chorobowego w okresie po osiągnięciu maksymalnej wysokości składek na ubezpieczenie emerytalne oraz rentowe określonej przepisami prawa w sytuacji, gdy w obydwu przypadkach w danym roku doszło do osiągnięcia maksymalnej wysokości składek na ubezpieczenie - w wyniku czego orzeczono o oddaleniu odwołania w sytuacji naruszenia praw podstawowych ubezpieczonego, w tym art. 32 Konstytucji RP (zasada równości wobec prawa) oraz art. 67 Konstytucji RP (prawo do zabezpieczenia społecznego).

Ubezpieczony wskazał, że wydanie zaskarżonego wyroku spowodowało szkodę w kwocie 161 zł rocznie z tytułu zaniżenia wysokości jego świadczenia emerytalnego, co łącznie - od momentu uzyskania prawa do pobierania emerytury, tj. od dnia 1 października 2013 r. - daje kwotę około 6.762 zł.

Z kolei wzruszenie zaskarżonego wyroku w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe, ponieważ nie zachodzą przesłanki umożliwiające wniesienie skargi kasacyjnej z uwagi na niską wartość przedmiotu sporu, czy też skargi o wznowienia postępowania z uwagi na brak podstaw wskazanych w art. 401 k.p.c., art. 401¹ k.p.c. lub art. 403 k.p.c.

W odpowiedzi na skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) organ rentowy wniósł o odrzucenie skargi oraz o zasądzenie od ubezpieczonego na jego rzecz kosztów postępowania wywołanego skargą.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 424¹ § 1 k.p.c., skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przysługuje od prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, jeżeli przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie orzeczenia w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe. W art. 424⁵ k.p.c. określone zostały wymagania, którym powinna odpowiadać skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, przy czym w § 2 wskazano wymagania formalne przewidziane dla pisma procesowego, a w § 1 wymienione zostały wymagania istotne skargi.

W myśl art. 424⁵ § 1 k.p.c. skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia powinna zawierać: 1) oznaczenie orzeczenia, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest ono zaskarżone w całości lub w części; 2) przytoczenie jej podstaw oraz ich uzasadnienie; 3) wskazanie przepisu prawa, z którym zaskarżone orzeczenie jest niezgodne; 4) uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody, spowodowanej przez wydanie orzeczenia, którego skarga dotyczy; 5) wykazanie, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych

środków prawnych nie było i nie jest możliwe; 6) wniosek o stwierdzenie niezgodności orzeczenia z prawem. Każde z tych wymagań - na co Sąd Najwyższy wielokrotnie zwracał uwagę - ma charakter samoistny, powinno być zatem spełnione niezależnie od innych wymagań (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 20 lipca 2005 r., IV CNP 1/05, LEX nr 1109453; z dnia 18 stycznia 2006 r., III CNP 21/05, LEX nr 1107125; z dnia 7 sierpnia 2012 r., III CNP 14/12, LEX nr 1219514). Ponadto wymienione wymagania skargi mają charakter konstrukcyjny i powinny być spełnione kumulatywnie. To oznacza, że skarga niespełniająca któregokolwiek z nich jest dotknięta tzw. brakiem istotnym, nienaprawialnym w trybie właściwym dla usuwania braków i podlega odrzuceniu *a limine*, bez wzywania do ich usunięcia (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 19 marca 2015 r., II CNP 58/14, LEX nr 1659219; z dnia 11 maja 2017 r., III CNP 40/16, LEX nr 2332305; z dnia 13 lipca 2017 r., I CNP 3/17, LEX nr 2382432; z dnia 10 lipca 2017 r., I CNP 17/17, LEX nr 2338040).

Rozpoznawana skarga nie spełnia wymogów powołanych powyżej, niezbędnych do uznania skargi za sporządzoną w sposób prawidłowy i warunkujący merytoryczne jej rozpoznanie bowiem nie powołuje przepisu prawa, z którym zaskarżone orzeczenie jest niezgodne (art. 424⁵ § 1 pkt 3). Wymóg ten jest samoistny i niezależny od wymogu wskazania podstaw skargi o stwierdzenie niezgodności. Podkreślenia wymaga, że postawienie przez prawodawcę jako dwu odrębnych wymagań przytoczenia podstaw i ich uzasadnienia oraz wskazania przepisu prawa, z którym zaskarżone orzeczenie jest niezgodne, było zabiegiem w pełni świadomym i uzasadnionym. Jak wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 27 stycznia 2006 r., III CNP 23/05 (OSNC 2006 nr 7-8, poz. 140), instytucja skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem orzeczenia została ustanowiona w celu stworzenia możliwości realizacji uprawnień wypływających z art. 417¹ § 2 k.c., zagwarantowanych w art. 77 ust. 1 Konstytucji RP, przewidującym odpowiedzialność Skarbu Państwa za szkody wyrządzone przez niezgodne z prawem działania przy wykonywaniu władzy publicznej. Jest w tej sytuacji oczywiste, że niezgodność z prawem, uzasadniająca odpowiedzialność Skarbu Państwa musi być – już na etapie wnoszenia skargi – jasno określona przez wskazanie przepisu, z którym skarżone orzeczenie jest niezgodne. Same wady

postępowania poprzedzającego wydanie skarżonego orzeczenia, wytykane w ramach podstaw, nie zawsze powodują niezgodność orzeczenia z prawem (por. art. 424⁴ k.p.c.), a jeśli nawet tak się dzieje, to przepisy wskazane jako naruszone w ramach podstaw nie muszą być – i często nie są – tożsame z przepisami (przepisem), z którym orzeczenie jest niezgodne.

Wskazanie zatem, że podstawę skargi stanowią zarzuty prawa procesowego oraz materialnego, które spowodowały niezgodność zaskarżonego orzeczenia z prawem albo, że skarga jest oczywiście uzasadniona, gdyż doszło do rażącego naruszenia wymienionych przepisów, nie stanowi spełnienia obowiązku podania przepisów, z którymi zaskarżone orzeczenie jest niezgodne (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 lutego 2017 r., IV CNP 51/16, LEX nr 2255428 czy z dnia 19 marca 2015 r., II CNP 58/14, LEX nr 1659219). Spełnienie przesłanki przewidzianej w art. 424⁵ § 1 pkt 3 k.p.c. wymaga umieszczenia w skardze osobnej jednostki redakcyjnej, odrębnej od wskazania podstaw skargi i ich uzasadnienia, w której wskazane zostaną przepisy prawa, z którymi zaskarżony wyrok jest niezgodny (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 24 czerwca 2015 r., V CNP 61/14, LEX nr 1751870).

Konkludując, wniesiona przez ubezpieczonego skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nie zawiera odrębnego od podstaw skargi wskazania przepisu prawa, z którym zaskarżone orzeczenie jest niezgodne, a więc nie spełnia konstrukcyjnego wymogu z art. 424¹ § 1 pkt 3 k.p.c., wobec czego podlega odrzuceniu *a limine*.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c., orzekając o kosztach postępowania wywołanego skargą na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w związku z art. 424¹² k.p.c. oraz § 10 ust. 5 pkt 2 w związku z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (obecnie jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 265).